3 - قېتىملىق مەركەز شىنجاڭ خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىنىڭ روھىنى ئۆگىنەيلى، ئىزچىللاشتۇرايلى

تىرىشىپ يېڭى دەۋردىكى جۇڭگوچە سوتسىيالىستىك شىنجاڭ قۇرۇپ چىقايلى

نامراتلارنى يۆلەش كارخانىسى قۇرۇپ، يۇرتداشلارنى كىرىمنى ئاشۇرۇشقا يېتەكلەش

—— مەملىكەتلىك نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش مۇكاپاتىنىڭ ئۆزىنى بېغىشلاش مۇكاپاتىغا ئېرىشكۈچى زى گۈيشىن توغرىسىدا

□ پۈتۈن تاراتقۇ مۇخبىرىمىز پەرىزات ئابدۇل

10 - ئاينىڭ 17 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن، ئەمدىلا مەملىكەتلىك نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش مۇكاپاتىنىڭ ئۆزىنى بېغىشلاش مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن زى گۈيشىن مۇنداق دېدى: «قايتىپ بارسام يەنە نۇرغۇن ئىش مېنىڭ قىلىشىمنى كۈتۈپ تۇرىدۇ، غەيرەت قىلىپ ئىشلىشىم كېرەك!»

بۇ يىل 56 ياشقا كىرگەن زى گۈيشىن شەندۇڭ ئۆلكىسىنىڭ گاۋمى شەھىرىدىكى بىر دېھقان ئائىلىسىدە تۇغۇلغان، 2004 - يىلى ئارمىيەدىن چېكىنگەندىن كېيىن گۇما ناھىيەسىگە كەلگەن. 16 يىلدىن بۇيان، زى گۈيشىن شۇ جايدىكى دېھقان - چارۋىچىلارنى باشتىن - ئاخىر قېرىندىشىدەك كۆرۈپ كەلدى، ئۇلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشىغا ياردەم بېرىشنى ئۆز ئىشىم دەپ بىلىپ، ئۆزىنىڭ زېھنى ۋە ئىللىقلىقىنى تەقدىم قىلدى.

قول سېلىپ ئىشلەپ دېھقانلارغا كۆرسىتىش
— نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشنىڭ يېڭى ۋەزىيىتىنى يارىتىش

زى گۈيشىن گۇما ناھىيەسىگە يېڭى كەلگەندە ھەيۋەتلىك قۇملۇق مەنزىرىسىگە مەپتۇن بولدى، شۇنداقلا شۇ جايدىكى پۇقرالارنىڭ نامرات تۇرمۇشى ئۇنى ئويغا سالدى. شۇ چاغدا، زى گۈيشىن گۇما ناھىيەسىدە قېلىشقا قەتئىي ئىرادە باغلاپ، ئىشنى پارنىك ياساشتىن، ئەسلىھەلىك يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتىن باشلىدى.

پارنىك ياساش ئىنچىكە ئىش، ياخشى قىلالمىسا، كۆكتات مايسىلىرى توڭلاپ قېلىشى مۇمكىن ئىدى. قوبۇل قىلىنغان يېڭى ئىشچىلارنىڭ كۆپىنچىسى شۇ جايدىكى ئاز سانلىق مىللەت دېھقان - چارۋىچىلار ئىدى. تىل ئالاقىسى راۋان بولمىغاچقا، زى گۈيشىن ئۇلارغا قولمۇقول ئۆگەتتى.

زى گۈيشىن مۇنداق دېدى: قالاق قاراش ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى چەكلەيدىغان، دېھقان - چارۋىچىلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشىغا توسقۇنلۇق قىلىدىغان مۇھىم ھالقا.

مىڭ قېتىم، ئون مىڭ قېتىم سۆزلىگەندىن كۆرە، ئىشلەپ ئۈلگە بولۇپ دېھقان - چارۋىچىلارغا كۆرسەتكەن ياخشى. 2006 - يىلى، گۇما ناھىيەلىك پارتىيە كومىتېتى ۋە ھۆكۈمەتنىڭ قوللىشىدا، زى گۈيشىن ئۆزىنىڭ ئارمىيەدىن چېكىنگەندىن كېيىنكى بارلىق يىغقان پۇلىنى چىقىرىپ، گۇما ناھىيەسىدىكى تۇنجى ئۇنىۋېرسال يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكىسى ئۈلگە باغچىسىنى قۇرۇپ، دۆلەت ئىچى - سىرتىدىكى ئەلا سورتلارنى كىرگۈزۈپ سېلىشتۇرۇپ سىناق قىلىپ، شۇ جايغا ماس كېلىدىغان زىرائەت سورتلىرىنى تاللاپ كېڭەيتتى. ئارقىدىن، ئۇ يەنە گۇما ناھىيەسى فاڭيۈەن يېشىل يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكا تەرەققىيات چەكلىك شىركىتىنى رويخەتكە ئالدۇردى.

«مەن ئۇلارغا ھەقىقىي ئۆزگىرىشلەرنى كۆرسىتىپ، ئۇلارنى تىرىشىپ ئىشلەپ بېيىش يولىدا مېڭىشقا يېتەكلەيمەن» دېدى زى گۈيشىن.

دېھقانلارنى باشلاپ ئىشلەش
— كىرىمنى ئاشۇرۇپ بېيىش يولىنى كېڭەيتىش

گۇما ناھىيەسى فاڭيۈەن يېشىل يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكا تەرەققىيات چەكلىك شىركىتىنىڭ يەم - خەشەك سېخىدا، خىزمەتچى ئابلىمىت نۇر يەم - خەشەكلەرنى ئۇششاقلاش بىلەن ئالدىراش ئىدى، «بەختىمگە يارىشا زى باش دىرېكتور بولغاچقا، مەن كەسىپ ئىشچىسىغا ئايلاندىم، ئايدا 4000 يۈەنگە يېقىن كىرىم قىلىمەن».

«شىركەت قۇرۇپ، كەسىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇشۇم تېخىمۇ كۆپ كىشىنى كىرىمنى ئاشۇرۇشقا يېتەكلەش ئۈچۈندۇر» دېدى زى گۈيشىن.

زى گۈيشىن دېھقان - چارۋىچىلارنىڭ تەجرىبىسى كەمچىل بولۇش، تېخنىكىسى يېتەرسىز بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىشتىن قول سېلىپ، يېزا ئىگىلىك، چارۋىچىلىق مۇتەخەسسىسلىرىنى قەرەللىك تەكلىپ قىلىپ قاراتمىلىق تەربىيەلەشنى قانات يايدۇرۇپ، تېرىقچىلىق، باقمىچىلىق تېخنىك خادىملىرى تەجرىبە ئالماشتۇرۇش يىغىنى ئېچىپ، تېرىقچىلىق، باقمىچىلىق خادىملىرىنىڭ ئۆز ئارا تەجرىبە ئالماشتۇرۇشىنى قانات يايدۇردى؛ خاس دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنى تېرىش ئۈلگە بازىسى قۇرۇپ، يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكا مۇلازىمەت ئەترىتى تەشكىللەپ، يېزىلارغا بېرىپ سەييارە تېخنىكا يېتەكچىلىكىنى قانات يايدۇردى. 16 يىلدىن بۇيان، زى گۈيشىن خاس دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنى تېرىش ئۈلگە بازىسىغا تايىنىپ، 230 مەيدان - قېتىمدىن كۆپ تۈرلۈك پەننى ئومۇملاشتۇرۇش لېكسىيەسى ئۇيۇشتۇرۇپ، 50 مىڭغا يېقىن ئادەم قېتىم تەربىيەلىدى. يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكا مۇلازىمەت ئەترىتى گۇما ناھىيەسىدىكى ھەممە يېزا - كەنتلەرگە باردى، تەشۋىقات مۇلازىمەت ئوبيېكتى 300 مىڭدىن ئارتۇق ئادەم قېتىمغا يەتتى.

دېھقان - چارۋىچىلارنىڭ قارىغۇلارچە سورت كىرگۈزۈپ ئىقتىسادىي جەھەتتىن زىيان تارتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، زى گۈيشىن ئۈچ يىل ۋاقىت سەرپ قىلىپ، ئەلا سورتلۇق ئاق شەنياۋنى تاللاپ، يېتىشتۈرۈپ، تېرىپ، شىنجاڭنىڭ داڭلىق ماركا مەھسۇلاتى دېگەن نامغا ئېرىشتى. رويخەتكە ئالدۇرغان «خېيشياۋزى» ماركىسىمۇ شىنجاڭدىكى داڭلىق ماركا نامىغا ئېرىشتى، شەنياۋنى ئومۇملاشتۇرۇپ تېرىش تۈرىنىڭ ئۆزىدىنلا شۇ يىلى پۈتۈن ناھىيە بويىچە كىشى بېشى ئوتتۇرىچە كىرىم 300 يۈەندىن كۆپرەك ئاشتى.

ئەنئەنىۋى تېرىقچىلىق، باقمىچىلىقتىن پەن - تېخنىكا سېلىنمىسىنى زورايتىپ زامانىۋى يېزا ئىگىلىكنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقىچە، يەنە ئۈلگە كۆرسىتىپ دېھقان - چارۋىچىلارنى ئەۋزەل، خاس كەسىپلەرنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا يېتەكلەشكىچە، زى گۈيشىن دېھقان - چارۋىچىلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشىغا ياردەم بېرىشتە كەسىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ ئەڭ ياخشى ۋاستە ئىكەنلىكىنى تونۇپ يەتتى. تېخىمۇ كۆپ دېھقان - چارۋىچىنى يېقىن ئەتراپتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش ئۈچۈن، زى گۈيشىن ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ نەسىللىك قوي كۆپەيتىش بازىسى، ئۆي قۇشلىرىنى كۆپەيتىش مەركىزى، كۆكتات تېرىش بازىسى قۇرۇپ، جەمئىي 20 مىڭدىن ئارتۇق كىشىنىڭ كىرىمىنىڭ ئېشىشىغا تەسىر كۆرسەتتى، تۈرتكە بولدى.

دېھقانلارنى پۇل تېپىشقا يېتەكلەش
— دېھقان - چارۋىچىلارنى كەسىپ ئىشچىسىغا ئايلاندۇرۇش

بۇ بىرقانچە كۈندە، زى گۈيشىن ئۈرۈمچى ئىقتىساد - تېخنىكا تەرەققىيات رايونى (تۇدۇڭخابا رايونى) بىلەن ھەمكارلىشىپ ئورتاق قۇرغان نامراتلارنى يۆلەش كەسىپلەر باغچە رايونى ئۈسكۈنىلەرنى تەڭشەش باسقۇچىغا كىردى. «ئاساسلىقى ئامباردا ساقلاش، پىششىقلاش، ئوراپ قاچىلاش، سېتىشنى ئاساس قىلىپ، يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى سېتىش قىيىن بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىمىز» دېدى زى گۈيشىن.

نامراتلارنى يۆلەش كەسىپلەر باغچىسى قۇرۇش ئويىنىڭ بارلىققا كېلىشىنى گۇما ناھىيەسىدىكى باشقا جايغا كۆچۈرۈپ ئورۇنلاشتۇرۇش نۇقتىسى — خېجيا يېڭى كەنتىدىن باشلاپ سۆزلەشكە توغرا كېلىدۇ.

زى گۈيشىن خېجيا يېڭى كەنتىنىڭ قۇرۇلۇشى ۋە تەرەققىياتىنىڭ گۇۋاھچىسى ۋە قاتناشقۇچىسى. زى گۈيشىن «شىركەت+بازا+دېھقان ئائىلىسى»دىن ئىبارەت نامراتلارنى يۆلەش ئەندىزىسىنى قوللىنىپ، فاڭيۈەن يېشىل يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكا تەرەققىيات چەكلىك شىركىتىنىڭ داڭلىق ماركىسى ۋە كەسىپكە تايىنىپ، باشقا جايغا كۆچۈرۈلگەن دېھقان - چارۋىچىلارنىڭ يېرى، قوتىنى، پارنىكىنى بىرتۇتاش ئوبوروت قىلىپ، تېرىقچىلىق، باقمىچىلىق بىر گەۋدىلەشكەن ئىشلەپچىقىرىش بازىسى قىلىپ قۇرۇپ، خاس تېرىقچىلىق ۋە كۆپ تۇغىدىغان قوي باقمىچىلىقنى كەڭ كۆلەمدە كېڭەيتىپ، ئىلغار تېخنىكا، ئۈسكۈنىلەرنى كىرگۈزۈپ، ئىنچىكە پىششىقلاش ئارقىلىق، تېخىمۇ كۆپ دېھقان - چارۋىچىنى ئەمگەككە قاتنىشىشقا جەلپ قىلىپ، ئىشقا ئورۇنلىشىش قىيىن بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلدى.

«بازىنى زاۋۇت، قوتاننى سېخ قىلىپ قۇرۇپ، دېھقان - چارۋىچىلارنى سانائەت ئىشچىلىرىغا ئايلاندۇرۇپ، تارقاق باقمىچىلىقنى كۆلەملەشتۈرۈپ، تۈجۈپىلەشتۈرۈپ، ئۆلچەملەشتۈرۈپ ئىشلەپچىقىرىشقا ئۆزگەرتىشنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، يەككە دېھقانچىلىق كىرىمنى ‹يىل ئاخىرىدا پايدا تەقسىملەش + شەخسىي ئىشلەمچىلىك كىرىمى + ئۈنۈم مۇكاپاتى›دىن ئىبارەت كۆپ خىل كىرىمنى ئاشۇرۇشقا ئۆزگەرتتۇق» دېدى زى گۈيشىن. ھازىر، 304 ئامما بازىدا ئىشقا ئورۇنلىشىپ، 1117 كىشىنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشىغا بىۋاستە تۈرتكە بولدى.

(بېشى 1 - بەتتە)

لوپ ناھىيەسى چارباغ يېزىسى قوچائېرىق كەنتىنىڭ كەنت ئاھالىسى ئارزۇگۈل مەمەت.

ياخشىلانغاندىن كېيىنكى كەنت مۇھىتىنىڭ پايدىسىدا، ئارزۇگۈل كەنتتىكى ساياھەت ھەمكارلىق كوپېراتىپىغا ئەزا بولۇپ، دېھقانلار ئارامگاھى ئېچىپ، مۇقىم كىرىمگە ئىگە بولدى، بىر ئائىلە كىشىلىرى نامراتلىقتىن قۇتۇلدى. قوچائېرىق كەنتىمۇ ئۆز قىياپىتىگە تايىنىپ يىراقتىن كەلگەن مېھمانلارنى جەلپ قىلىپ، «ۋاڭخۇڭ داكا جاي»غا ئايلاندى.

ئۈچ يىلدىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىز «مىڭ، ئون مىڭ قۇرۇلۇشى»نى يېتەكچى قىلىپ، يېزىلاردىكى «ھاجەتخانا ئىنقىلابى»، تۇرمۇش ئەخلەتلىرىنى تۈزەش قاتارلىق نۇقتىلىق خىزمەتلەرنى چۆرىدەپ، يېزىلارنىڭ ئولتۇراقلىشىش مۇھىتىنى تۈزەشنى سىجىل ئالغا سىلجىتتى. پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە 9169 مەمۇرىي كەنتتە كەنت تازىلىق ھەرىكىتى قانات يايدۇرۇلۇپ، كەنت قىياپىتى كۆرۈنەرلىك ياخشىلاندى، يېزىلاردىكى پاكىز ھاجەتخانا 2 مىليون 240 مىڭدىن ئارتۇق ئائىلىنى قاپلاپ، ئومۇملىشىش نىسبىتى %70تىن ئاشتى، 7800دىن ئارتۇق مەمۇرىي كەنتنىڭ تۇرمۇش ئەخلەتلىرى ئۈنۈملۈك بىر تەرەپ قىلىندى، 1900دىن ئارتۇق مەمۇرىي كەنتنىڭ تۇرمۇش پاسكىنا سۈيى شەھەر - بازار تۇرۇبا تورىغا ئۇلاندى ياكى مەركەزلەشتۈرۈش، ئائىلىلەرنى بىرلەشتۈرۈش، ئائىلە بويىچە بۆلۈش شەكلىدە بىر تەرەپ قىلىندى.

مۇھىتنىڭ ياخشىلىنىشى كەنت قىياپىتىنى ئۆزگەرتىپلا قالماي، يەنە يېڭىچە تىجارەت سۇبيېكتلىرىنىڭ تەرەققىياتى ۋە يېزىلارنىڭ تۈرلۈك ئىشلىرىنىڭ ئالغا سىلجىتىلىشىغا شارائىت يارىتىپ بەردى.

دېھقانلار كەسپىي ھەمكارلىق كوپېراتىپلىرىنىڭ تەرەققىياتىدا سانىنى ئاشۇرۇش تېپىدىن سۈپەتنى ئۆستۈرۈش تېپىغا ئۆزگىرىش ئىشقا ئاشۇرۇلدى. پۈتۈن ئاپتونوم رايوندىكى دېھقانلار كەسپىي ھەمكارلىق كوپېراتىپلىرىنىڭ ئومۇمىي سانى 27 مىڭ 143كە يېتىپ، ھەمكارلىق كوپېراتىپلىرىنىڭ ئەزالىرى ھەم تۈرتكە بولغان ئەزا ئەمەسلەر سانى پۈتۈن ئاپتونوم رايوندىكى دېھقان ئائىلىلىرى ئومۇمىي سانىنىڭ %44.2نى ئىگىلەپ، كىچىك دېھقان ئائىلىلىرىنى زامانىۋى يېزا ئىگىلىكى بىلەن ئورگانىك جىپسلاشتۇرۇشتىكى ئىشەنچلىك ۋاستىگە ئايلىنىپ، دېھقانلارغا مۇلازىمەت قىلىش، دېھقانلارنى بېيىتىش قاتارلىق جەھەتلەردە مۇھىم رولىنى جارى قىلدۇردى.

پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە يېزا كوللېكتىپ مۈلۈك ھوقۇقى تۈزۈمى ئىسلاھاتى يەنىمۇ چوڭقۇرلاشتۇرۇلدى. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىم يىلىغا قەدەر، پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە 1019 كەنت - گۇرۇپپا يېزا كوللېكتىپ مۈلۈك ھوقۇقى تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى نۇقتىدا سىناق قىلىشنى تاماملاپ، مىقدارلاشتۇرۇلغان مۈلۈك ئومۇمىي سوممىسىنى 3 مىليارد 400 مىليون يۈەنگە يەتكۈزۈپ، يېزا كوللېكتىپ مۈلۈك مالىيەسىنى باشقۇرۇشنى تۈزۈملەشتۈرۈش، قېلىپلاشتۇرۇش، ئۇچۇرلاشتۇرۇشنى تەدرىجىي ئىشقا ئاشۇرۇپ، يېزا كوللېكتىپ ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىيات ھاياتىي كۈچىنى يەنىمۇ كۈچەيتتى.

كەسىپلەر گۈللەندى دېھقانلارنىڭ يانچۇقى تومپايدى

چىرا ناھىيەسىنىڭ چىرا يېزىسى توپا ئېرىق كەنتى تەكلىماكان قۇملۇقىغا تۇتىشىپ تۇرىدۇ، كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان تېرىلغۇ يەر كۆلىمى ئىككى موغىمۇ يەتمەيدۇ، ئىلگىرى كەنتتىكىلەر نامرات بولغانلىقتىن سىرىقتال تۇرمۇش كەچۈرەتتى، ھازىر بېيىپ قالتىس بولۇپ كەتتى.

توپا ئېرىق كەنتىنىڭ كەنت ئاھالىسى تۇردىنىياز زاكىرنىڭ ئېيتىشىچە، بۇ ئىككى يىلدا كەنتتە تۇرۇشلۇق خىزمەت ئەترىتى ۋە كەنت «ئىككى كومىتېت»نىڭ ياردىمىدە، ئۇنىڭ ئائىلىسى كالا بېقىش كۆلىمىنى ئۈزلۈكسىز كېڭەيتكەن بولۇپ، بۇ يىللىق كىرىمى 70 مىڭ يۈەنگە يېتىدىكەن.

بۈگۈنكى كۈندە، توپا ئېرىق كەنتىدىكى 266 ئائىلىلىك دېھقان جەمئىي 13 مىليون 160 مىڭ يۈەن ئاز سوممىلىق قەرز پۇل ئىلتىماس قىلدى، بۇنىڭ %80ى كالا، قوي باقمىچىلىقىغا سېلىندى، پۈتۈن كەنتتىكى قوتاندا بېقىلىۋاتقان كالا سانى 2016 - يىلىنىڭ ئاخىرىدىكى 84 تۇياقتىن كۆپىيىپ ھازىرقى 580 نەچچە تۇياققا يەتتى، كەنت ئاھالىلىرىنىڭ يىللىق ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمى 10 مىڭ يۈەندىن ئاشتى.

ھەرقايسى جايلاردا كەسىپ بار بولدى، ھەممە كەنتتە خاسلىق بار بولدى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، كەسىپلەرنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئۈنۈمىنى ئاشۇرۇش، دېھقانلارنىڭ كىرىمىنى ئاشۇرۇش ئىشقا ئېشىپ پۈتۈن ئاپتونوم رايوننىڭ يېزا ئىگىلىكى، يېزا تەرەققىياتىدىكى يارقىن نۇقتىغا ئايلاندى. خوتەن ۋىلايىتىدىلا ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ بىر تۈركۈم چوڭ تىپتىكى چارۋىچىلىق باشلامچى كارخانىلىرى ماكانلىشىپ، 460تىن ئارتۇق باقمىچىلىق ھەمكارلىق كوپېراتىپىنىڭ تەرەققىياتىغا تۈرتكە بولۇپ، 450 مىڭدىن ئارتۇق دېھقان ئائىلىسىنى قاپلىدى، زور بىر تۈركۈم كىچىك دېھقان ئائىلىلىرى زامانىۋى يېزا ئىگىلىك تەرەققىياتىنىڭ پايدىسىدىن بەھرىمەن بولدى.

كەسىپلەر جۇش ئۇرۇپ گۈللىنىپ، يېزىلارنىڭ تەرەققىيات يوشۇرۇن كۈچىنى قوزغاتتى. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىغا قەدەر، پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى پىششىقلاش كارخانىسى 12 مىڭ 497گە يېتىپ، يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى پىششىقلاش كەسپىدە 167 مىليارد 300 مىليون يۈەن مەھسۇلات قىممىتى يارىتىلدى. ئاپتونوم رايوندا يېزا ئىگىلىكىنى كەسىپلەشتۈرۈش باغچە رايونىدىن 43ى قۇرۇلۇپ، 1000دىن ئارتۇق يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى پىششىقلاش كارخانىسى ماكانلىشىشقا جەلپ قىلىندى. بۇ ئاساستا، پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە «شىركەت (كارخانا)+كوللېكتىپ ئىقتىسادىي تەشكىلات (مەھەللە پاي ئىقتىسادىي ھەمكارلىق كوپېراتىپى)+ھەمكارلىق كوپېراتىپى+دېھقان ئائىلىسى» قاتارلىق كۆپ خىل ئەندىزە ئارقىلىق، زاكازلىق يېزا ئىگىلىكىنى پۇختا ئالغا سىلجىتىش ئاساسىدا، ئىككىلەمچى پايدىنى قايتۇرۇش قاتارلىق كۆپ خىل يېڭىچە يېزا ئىگىلىك تىجارەت سۇبيېكتلىرى بىلەن دېھقان ئائىلىلىرىنىڭ مەنپەئەتىنى باغلاش شەكلى ئۈستىدە ئىزدىنىپ، دېھقانلار ھەقىقىي تۈردە زامانىۋى يېزا ئىگىلىك تەرەققىياتىنىڭ قاتناشقۇچىلىرى، نەپ ئالغۇچىلىرىغا ئايلاندى.

شىنجاڭنىڭ خاس يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرى چوڭ قەدەمدە تېخىمۇ كەڭ بازارغا يۈزلەندى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە شىنجاڭ ئىچى - سىرتىدا يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى سېتىۋېلىش - سېتىشتىن ئىبارەت «ئىككى تور» قۇرۇلۇشىغا گەۋدىلىك مەدەت بېرىلىپ، نۇقتىلىق ھالدا جەنۇبىي شىنجاڭدا رايون خاراكتېرلىك سودا، يىغىش - تارقىتىش ئورنى قۇرۇلۇپ، خوتەن، ئاقسۇ، قاغىلىق قاتارلىق باغ - ئورمانچىلىق ئاساسلىق ئىشلەپچىقىرىش رايونلىرىدا ساقلاش، پىششىقلاش، سودا، يىغىش - تەقسىملەش مەركىزىدىن ئونى ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ، يېڭىدىن قۇرۇلۇپ، «ئۆزى قۇرۇش+قوشۇۋېلىش» قاتارلىق شەكىللەر ئارقىلىق، يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى شىنجاڭ سىرتىدا سېتىش تور نۇقتىسىدىن جەمئىي 3300دىن كۆپرەكى يېڭىدىن قۇرۇلۇپ، مۇستەھكەملىنىپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ تىپىنى ئۆزگەرتىپ دەرىجىسىنى ئۆستۈرۈش ۋە دېھقانلارنىڭ كىرىمىنى سىجىل مۇقىم ئاشۇرۇشقا كۈچلۈك مەدەت بېرىلدى.

غەيرەت تولۇپ تاشتى يېزا ئىگىلىكنىڭ تەرەققىياتى كۈچەيدى

ئاشلىق ھەم مۇھىم يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرى بىلەن ئۈنۈملۈك تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلىش «يېزا ئىگىلىكى، يېزا، دېھقانلار» خىزمىتىدىكى مۇھىم ۋەزىپە - مەسئۇلىيەت، شۇنداقلا پۈتۈن ئاپتونوم رايون ئىقتىساد، جەمئىيەت تەرەققىياتىنىڭ «ئاساسى».

ئۈچ يىلدىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىز باشتىن - ئاخىر ئاشلىق بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىشنى گەۋدىلىك ئورۇنغا قويۇپ، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشنى قىلچە بوشاشتۇرماي ياخشى تۇتۇپ، بۇغداي تېرىش پىلانىنى ئۇدا چۈشۈرۈپ، ئاشلىق تېرىش ياردەم تولۇقلىمىسى ئۆلچىمىنى يىلدىن - يىلغا ئۆستۈرۈپ، پۈتۈن ئاپتونوم رايوننىڭ ئاشلىق بىخەتەرلىكىگە ئۈنۈملۈك كاپالەتلىك قىلدى.

بۇ يىل يۇقۇم قاتارلىق كۆپ خىل سىناقلار ئالدىدا، ئاپتونوم رايونىمىز ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشنى يەرگە باغلاش، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشنى تېخنىكىغا باغلاش ئىستراتېگىيەسىنى سىجىل ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، يۇقىرى ئۆلچەملىك ئېتىز - ئېرىق، سۇ تېجەپ سۇغىرىش، پەن - تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇش قاتارلىق تۈرلەرنى ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش رايونلىرىغا مايىللاشتۇرۇشقا پائال تۈرتكە بولۇپ، بالدۇر، ئىلمىي ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئاشلىق تېرىلغۇ كۆلىمىنى كېڭەيتتى، پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە بۇغداي ھوسۇلى بۇلتۇرقىدىن 336 مىڭ توننا ئېشىپ، ئاشلىق بىخەتەرلىكىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىندى.

«ئىلگىرى ھوسۇلنىڭ ئاز - كۆپلۈكىنى ھاۋارايى بەلگىلەيتتى، بۈگۈنكى كۈندە پەن - تېخنىكىغا تايىنىدىغان بولدۇق.» گۈجۈڭ ناھىيەسىنىڭ شىبېيۋەن بازىرى لىيۇشۇخېزا كەنتىدىكى ئاشلىق تېرىيدىغان دېھقان فېڭ رۇگاڭ مۇنداق دېدى: بىر تۈركۈم يېڭى تېخنىكىلارنىڭ ئومۇملاشتۇرۇلۇپ قوللىنىلىشى بىلەن، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشتا تەننەرخنى تېجەپ، ئۈنۈمنى ئاشۇرۇش ئىشقا ئاشۇرۇلۇپلا قالماي يەنە تېرىلغۇ يەر سۈپىتى ياخشىلىنىپ ۋە ئۆستۈرۈلۈپ، ئاشلىق بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىشقا پۇختا ئاساس سېلىندى.

باغ - ئورمانچىلىق ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىك تەرەققىياتىدىكى مۇھىم كەسىپ. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە باغ - ئورمانچىلىقنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ، ئۈنۈمىنى ئاشۇرۇش قۇرۇلۇشى چوڭقۇر يولغا قويۇلۇپ، كېسەللىك ۋە ھاشارات زىيىنىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - تىزگىنلەش ۋە ئۆلچەملەشتۈرۈلگەن بازا قۇرۇلۇشى چۆرىدىلىپ، باغ - ئورمانچىلىق پەن - تېخنىكا مۇلازىمىتى ئومۇميۈزلۈك قانات يايدۇرۇلۇپ، باغ - ئورمانچىلىق تەرەققىياتىنىڭ ئۇنىۋېرسال ئۈنۈمى ئۆستۈرۈلدى. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا، پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە چىلانلىق، ياڭاقلىق باغلارنى ئۆزگەرتىش كۆلىمى جەمئىي 644 مىڭ مو، مېۋىلىك دەرەخلەرنى چاتاش كۆلىمى 18 مىليون مودىن ئارتۇق، ئاساسلىق كېسەللىك ۋە ھاشارات زىيىنىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - تىزگىنلەش كۆلىمى 11 مىليون 220 مىڭ مو تاماملىنىپ، پۈتۈن ئاپتونوم رايوننىڭ باغ - ئورمانچىلىق ئىشلەپچىقىرىش سەۋىيەسى يەنىمۇ ئۆستۈرۈلدى.

ئاپتونوم رايونىمىز يەنە دېھقانچىلىق رايونى چارۋىچىلىقنى گۈللەندۈرۈش ھەرىكىتىنى قوزغاپ يولغا قويۇپ، بەش يىل سەرپ قىلىپ، تىرىشىپ 8 مىليون گۆش قويى، 200 مىڭ سۈت كالىسى، 300 مىڭ گۆش كالىسىنى يېڭىدىن كۆپەيتىپ، رايون ئىچىدە چارۋىچىلىق مەھسۇلاتلىرى بىلەن تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلىش بىلەن بىللە، زامانىۋى چارۋىچىلىق تەرەققىياتىنىڭ يېڭى ۋەزىيىتىنى ياراتتى. شىنجاڭ خۇالىڭ سانائەت سودا (گۇرۇھ) چەكلىك شىركىتى قاتارلىق بىر تۈركۈم ئەمەلىي كۈچى بار كارخانىلار بەس - بەستە شىنجاڭنىڭ چارۋىچىلىقىغا مەبلەغ سېلىپ، كەسىپ تەرەققىياتىغا جانلىنىش ئېلىپ كەلدى. پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە چارۋىچىلىق تەرەققىياتىنىڭ كۆلىمى سىجىل كېڭىيىپ، ئۈنۈمى مۇقىم ئېشىپ، ھەم «كۆك - تاق»نى موللاشتۇردى ھەم تېخىمۇ كەڭ بازار ئاچتى.

(بېشى 1 - بەتتە)

يېشىل يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكا تەرەققىيات چەكلىك شىركىتىنىڭ باش دىرېكتورى زى گۈيشىن ئۆزىنى بېغىشلاش مۇكاپاتىغا ئېرىشتى، مارالبېشى ناھىيەسى سېرىقبۇيا بازىرى بەشتوپ كەنتى 2 - گۇرۇپپىسىنىڭ كەنت ئاھالىسى ئابدۇسالام ياسىن يېڭىلىق يارىتىش مۇكاپاتىغا ئېرىشتى، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ 3 - شى تۇمشۇق شەھىرى 51 - تۈەن 9 - لىيەندە تۇرۇشلۇق «ئەلرايىنى بىلىش، ئەلگە نەپ يەتكۈزۈش، ئەلنى مايىل قىلىش» خىزمەت ئەترىتىنىڭ ئەترەت باشلىقى، لىيەن پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ 1 - شۇجىسى لۇڭ خۇي تۆھپە مۇكاپاتىغا ئېرىشتى. جۇڭگو يېزا ئىگىلىك تەرەققىيات بانكىسى نامراتلارنى يۆلەش پۇل مۇئامىلە ئىشلىرى بۆلۈمىنىڭ شىنجاڭ شۆبىسى، تارىم داشۆسى ئۆسۈملۈك ئىلمى شۆبۇەنى يېڭىلىق يارىتىشقا تەشكىللەش مۇكاپاتىغا ئېرىشتى.

بۇ قېتىمقى مەملىكەت بويىچە نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش مۇكاپاتىدا جاسارەت بىلەن ئىلگىرىلەش مۇكاپاتى، تۆھپە مۇكاپاتى، ئۆزىنى بېغىشلاش مۇكاپاتى، يېڭىلىق يارىتىش مۇكاپاتى، يېڭىلىق يارىتىشقا تەشكىللەش مۇكاپاتىدىن ئىبارەت جەمئىي بەش مۇكاپات تۈرى تەسىس قىلىندى.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. ئېلان باشقارمىسى: 5850783، تارقىتىش مەركىزى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ يىللىق باھاسى: 336 يۈەن، ئايلىق باھاسى: 28 يۈەن، پارچە باھاسى: بىر يۈەن (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى: 102)